

Inspecteren is vooruitkijken

Inventarisatie van factoren die van invloed zijn op het uitvoeren van inspecties kinderopvang door gemeenten en GGD'en

Inspecteren is vooruitkijken

Inventarisatie van factoren die van invloed zijn op het uitvoeren van inspecties kinderopvang door gemeenten en GGD'en

Voorwoord

In het belang van een goede kwaliteit van de kinderopvang in Nederland, houden gemeenten en GGD'en gezamenlijk toezicht op de kwaliteitseisen waaraan houders van kinderopvanglocaties en gastouderbureaus moeten voldoen.

Sinds 2006 dient de GGD, in opdracht van de gemeente, alle locaties kinderopvang en gastouderbureaus één keer per jaar te inspecteren. Hoewel het aantal uitgevoerde inspecties jaarlijks stijgt, lukt het nog steeds niet om alle locaties eens per jaar te inspecteren.

Dit is verklaarbaar door de groei van de kinderopvang, maar dat is niet de enige reden. Ook andere factoren, zoals onvoldoende budget, te weinig (ingewerkt) personeel en niet adequaat plannen, zijn van invloed op het niet volledig uitvoeren van alle verplichte inspecties.

Dit rapport laat zien welke factoren van invloed zijn bij gemeenten en GGD'en die de verplichte inspecties in 2007 hebben kunnen uitvoeren en welke factoren een rol spelen bij gemeenten en GGD'en die te weinig inspecties hebben uitgevoerd.

De inspectie wil met de inzichten uit dit rapport bijdragen aan een verbetering van het uitvoeringsproces van verplichte inspecties kinderopvang door gemeenten en GGD'en.

De hoofdinspecteur primair onderwijs en expertisecentra

Dr. L.S.J.M. Henkens
oktober 2009

Inhoudsopgave

Samenvatting

1	Inleiding	11
1.1	Aanleiding	11
1.2	Onderzoeksopzet	12
1.3	Leeswijzer	13
2	Factoren die van invloed kunnen zijn op het uitvoeren van de jaarlijkse inspecties	15
2.1	Financiering	15
2.2	Personeel	16
2.3	Planning van de jaarlijkse inspecties	16
3	Bevindingen GGD'en	19
3.1	Inleiding	19
3.2	Bevindingen die gelden voor alle GGD'en	19
3.3	Bevindingen per groep GGD'en	24
4	Bevindingen gemeenten	29
4.1	Inleiding	29
4.2	Bevindingen die gelden voor alle gemeenten	29
4.3	Bevindingen per groep gemeenten	31
5	Conclusies en verbetermogelijkheden	35
	Bijlage(n)	
I	Percentages bevindingen uit de enquête onder GGD'en	39
II	Percentages bevindingen uit de enquête onder gemeenten	43

Samenvatting

Uit het rapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007' van de Inspectie van het Onderwijs blijkt dat 30 procent van de wettelijk verplichte jaarlijkse inspecties niet is uitgevoerd in 2007.

Signalen vanuit gemeenten en GGD'en wezen erop dat er onvoldoende capaciteit beschikbaar was om alle verplichte inspecties uit te voeren. Voor een deel is dat te verklaren door de groei van de kinderopvang. Ook andere factoren kunnen van invloed zijn op het al dan niet tijdig uitvoeren van inspecties. In dit rapport wordt ingegaan op de oorzaken die van invloed zijn op het wel of niet uitvoeren van de inspecties. Deze inzichten kunnen aanleiding geven tot verbetering in de uitvoering door gemeenten en GGD'en.

Het onderzoek is uitgevoerd bij alle GGD'en en 79 gemeenten. In beide populaties is een enquête uitgezet. Vervolgens zijn de antwoorden uit de enquêtes naast de behaalde jaarlijkse inspecties (2007) gelegd. De gemeenten en GGD'en zijn hiervoor in groepen ingedeeld.

Het laatste deel van het onderzoek betrof interviews bij GGD'en en gemeenten. Hiermee is een verdieping verkregen van de uitkomsten uit de enquêtes.

De groei van de kinderopvang is voor de meeste gemeenten en GGD'en de belangrijkste factor die van invloed is op het uitvoeren van alle inspecties.

Een andere belangrijke factor is de toename van het aantal nadere onderzoeken. Veel is gelegen aan het opstellen van een adequate planning die door zowel de GGD als de gemeente wordt gedragen en door beide partijen wordt bewaakt. Regelmatige communicatie hierover is van belang. Een adequate planning houdt rekening met de te verwachten groei in de kinderopvang, met toekomstige wijzigingen in wet- en regelgeving, met een stijging in nadere onderzoeken in het kader van verbeteringen van de handhaving en met onverwacht personeelstekort.

Daarnaast wordt aangegeven dat een tekort aan (ingewerkt) personeel een probleem is. Het inwerken van een inspecteur kinderopvang vergt de nodige tijd en het aantrekken van nieuwe inspecteurs biedt op de korte termijn vaak geen soelaas. GGD'en die in hoge mate gebruik hebben gemaakt van tijdelijke krachten, blijken slecht te scoren op het aantal uitgevoerde onderzoeken.

Door extra personeel aan te moeten trekken en meer inspecties te moeten uitvoeren dan waarvan in de oorspronkelijke planning werd uitgegaan, blijkt het afgesproken budget tussen de gemeente en GGD vaak niet langer toereikend. Omdat vervolgens prioriteit wordt gegeven aan eerste meldingsonderzoeken en nadere onderzoeken, worden juist de reguliere jaarlijkse inspecties uitgesteld.

Uit het onderzoek trekt de inspectie de volgende conclusies.

GGD'en beschikten in 2007 en 2008 over onvoldoende budget

Meer dan de helft van de GGD'en heeft aangegeven dat er in 2007 en 2008 onvoldoende budget was om voldoende capaciteit in te zetten voor het uitvoeren van alle inspecties. Extra budget dat in maart 2008 is overgemaakt aan de gemeenten voor intensivering van toezicht en handhaving kwam vaak te laat ter beschikking van de GGD'en om in 2008 nog slagvaardig te kunnen handelen.

Planning is nog niet adequaat

Zoals gemeenten en GGD'en hun planning nu inrichten, hanteren en daar onderling over communiceren is het een weinig adequaat instrument voor het uitvoeren van alle inspecties. Als in de planning onvoldoende rekening wordt gehouden met groei van de kinderopvang en met handhaving, wordt daarmee in het afgesproken budget tussen gemeente en GGD ook geen rekening gehouden. Goede communicatie is van belang voor zowel de planning van inspecties als voor het maken van afspraken over de financiering.

De financiële deskundigheid bij gemeenteambtenaren is onvoldoende

Door onvoldoende kennis over de financiering van toezicht en handhaving in de kinderopvang worden de gemeentelijke middelen ten behoeve van kinderopvang niet ten volle benut. Wanneer de gemeenteambtenaar beter zicht heeft op de financiering, is de gemeente beter in staat alle noodzakelijke inspecties te bekostigen.

Het bovenmatig inzetten van tijdelijke krachten heeft een negatief effect

GGD'en die in veel hogere mate dan andere GGD'en gebruik (hebben moeten) maken van tijdelijke krachten, scoren slecht op het uitvoeren van alle inspecties. De inspectie concludeert dat van inhuur of uitleen van inspecteurs tussen GGD'en onderling nauwelijks sprake is.

Verskil in prijzen en duur inspecties

Prijzen en de duur van inspecties verschillen nogal per GGD. Er is landelijk gezien onvoldoende zicht op hoe GGD'en hun werk organiseren in relatie tot de kosten. Overigens ligt in de prijs voor de inspectie geen relatie met het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties.

De Inspectie van het Onderwijs ziet mogelijkheden tot verbetering van de uitvoering van het toezicht op de kinderopvang in onder meer de planning van inspecties, de communicatie tussen GGD en gemeente en het binnen de GGD-organisatie ontwikkelen van scenario's om beter voorbereid te zijn bij plotselinge capaciteitstekorten.

Tevens vraagt de inspectie, net als in het rapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007', aandacht voor het feit dat veel gemeenteambtenaren binnen de eigen organisatie te weinig tijd krijgen voor een goede uitvoering van toezicht en handhaving kinderopvang. Meer tijd zal een positief effect hebben op zowel de beleidsmatige aspecten van het toezicht als op de financiële zijde.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Sinds de invoering van de Wet kinderopvang is het niet gelukt alle locaties kinderopvang jaarlijks te beoordelen aan de hand van de voorgeschreven reguliere inspecties¹. Toezicht en handhaving van de Wet kinderopvang zijn echter wel van groot belang voor het borgen van een goede kwaliteit in de kinderopvang. Toezicht maakt namelijk de tekorten in de kwaliteit van kinderopvang zichtbaar.

Uit cijfers van het rapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007' van de Inspectie van het Onderwijs blijkt dat 30 procent van de reguliere jaarlijkse inspecties niet is uitgevoerd in 2007.

De inspectie heeft geoordeeld dat de wettelijke norm niet is gehaald, maar dat dit (hoewel niet goed) wel verklaarbaar is, gezien de enorme groei in de kinderopvang. De GGD heeft namelijk, als toezichthouder namens de gemeente op de kwaliteit van de kinderopvang, door deze groei veel meer inspecties uit moeten voeren. Zowel inspecties bij de start van een kinderopvanginstelling als meer jaarlijkse² inspecties. Het totaal aantal uitgevoerde inspecties³ was in 2007 30 procent hoger dan in 2006.

De groei van de kinderopvang is niet de enige reden voor het niet uitvoeren van alle verplichte jaarlijkse inspecties. Ook andere factoren, zoals een tekort aan ingewerkte GGD-inspecteurs (mede als gevolg van ziekteverzuim en verloop), onvoldoende budget voor toezicht kinderopvang en de prijzen en de duur van inspecties kunnen bijdragen aan het niet behalen van de honderd procent norm.

De belangrijkste doelstelling van dit inspectieonderzoek was daarom uit te vinden hoe het mogelijk is dat een deel van de gemeenten en GGD'en er wel in slaagt om alle, of het merendeel van de inspecties uit te voeren en een ander deel bij lange na niet toekomt aan de honderd procent norm. Onderzocht is welke factoren hierop van invloed zijn en hoe gemeenten en GGD'en zich kunnen verbeteren.

1 2005 gold als een overgangsjaar, waarin GGD'en alleen de nieuwe locaties en die met kritische kanttekeningen moesten controleren. Vanaf 2006 dienden wel alle locaties gecontroleerd te worden.

2 Een jaarlijks onderzoek is hetzelfde als een regulier onderzoek.

3 Het betreft alle typen inspecties.

1.2 Onderzoeksopzet

Het eerste deel van het onderzoek is in het najaar van 2008 uitgevoerd en bestond uit twee enquêtes. Eén onder alle GGD'en⁴ en één onder een aselechte steekproef van gemeenten. Het tweede deel van het onderzoek betrof een analyse van deze gegevens. Hierbij zijn de antwoorden uit de enquêtes naast het percentage behaalde jaarlijkse inspecties (2007) van de gemeenten en GGD'en⁵ gelegd. Vervolgens zijn in februari 2009, als derde deel van het onderzoek, interviews bij GGD'en en gemeenten gehouden.

De enquêtes zijn gebaseerd op een inventarisatie van onderwerpen waarvan verwacht werd dat deze van invloed kunnen zijn op het uitvoeren van de jaarlijkse inspecties. Deze inventarisatie is gemaakt op basis van gesprekken met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG) en GGD Nederland. Ook het resultaat van de quick scans die beide organisaties eind 2007 hebben uitgevoerd op dit onderwerp, is meegenomen. De enquête is uitgezet onder alle GGD'en en honderd aselekt gekozen gemeenten. Alle GGD'en en 79 gemeenten hebben de enquête ingevuld teruggestuurd.

Omdat alle GGD-en in het onderzoek zijn betrokken en de vragenlijst hebben ingevuld, zijn de resultaten uit de aard der zaak geldig voor alle GGD-en.

Bij de gemeenten is een respons behaald van 79 procent. Er is geen reden om aan te nemen dat de gemeenten die niet hebben geantwoord, kenmerkend verschillen van de gemeenten die wel hebben geantwoord. De steekproef is daarmee een goede afspiegeling van de totale populatie gemeenten in Nederland. De resultaten van dit onderzoek kunnen daarmee als representatief worden beschouwd.

In het tweede deel van het onderzoek is gekeken wat het percentage uitgevoerde jaarlijkse inspecties in 2007 is geweest voor elke gemeente en elke GGD. Uit de percentages kunnen vier groepen gemeenten en drie groepen bij de GGD'en onderscheiden worden. Een beschrijving van deze groepen is verderop in dit rapport te vinden. Vervolgens zijn de gegevens van deze groepen gemeenten en GGD'en vergeleken met de antwoorden uit de enquêtes.

Het derde deel van het onderzoek bestond uit interviews bij zes GGD'en en zeven gemeenten. De gemeenten en GGD'en zijn geselecteerd op basis van het percentage behaalde inspecties in 2007. Er zijn gemeenten en GGD'en geselecteerd waar het percentage hoog, laag en gemiddeld was. De informatie uit de interviews gaf meer duidelijkheid over de antwoorden uit de enquêtes en verklaringen van bepaalde uitkomsten. Het is daarmee een toelichting op de enquêtegegevens en de analyse.

⁴ De enquêtes hadden betrekking op het jaar 2007. In dat jaar waren er meer GGD'en dan in 2008, toen een aantal fusies plaatsvond. De GGD'en is gevraagd de enquête in te vullen voor de situatie in 2007. Echter, de meeste GGD'en die gefuseerd zijn, hebben slechts één vragenlijst teruggestuurd. Daarom is in dit onderzoek de GGD-indeling van 2008 aangehouden. Al deze GGD'en hebben de vragenlijst teruggestuurd, waarmee een respons van 100 procent is gehaald.

⁵ De percentages uitgevoerde inspecties zijn ontleend aan de jaarverslagen die gemeenten over 2007 in de zomer van 2008 hebben overlegd aan de inspectie.

1.3 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 geeft een beschrijving van de factoren waarnaar is gevraagd in de enquêtes. In hoofdstuk 3 is per groep GGD'en en in hoofdstuk 4 per groep gemeenten beschreven wat de meest kenmerkende bevindingen zijn.

Hoofdstuk 5 bevat de conclusies van het onderzoek en mogelijkheden tot verbetering van de uitvoering van het toezicht kinderopvang .

De bevindingen in cijfers en percentages zijn terug te vinden in de bijlagen van dit rapport.

2 Factoren die van invloed kunnen zijn op het uitvoeren van de jaarlijkse inspecties

De enquêtes voor de gemeenten en GGD'en zijn gebaseerd op een inventarisatie van factoren waarvan de inspectie verwachtte dat deze van invloed zijn op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties. Door de uitgevraagde factoren te bundelen, ontstond een indeling in drie categorieën:

1. financiering;
2. personeel;
3. planning van de jaarlijkse inspecties.

De enquête onder gemeenten bevat minder vragen dan de enquête onder GGD'en. Vragen die bijvoorbeeld betrekking hebben op personeel zijn niet opgenomen in de enquête aan de gemeente, omdat de gemeenten onvoldoende zicht hebben op de personele situatie bij hun GGD.

In onderstaande paragrafen is een beschrijving gegeven van de drie categorieën.

2.1 Financiering

De gemeente ontvangt per jaar een niet geormerkt budget uit het gemeentefonds ter bekostiging van het toezicht en de handhaving kinderopvang. De gemeente en de GGD maken vervolgens afspraken over de kosten van het toezicht op de kinderopvang. Onderling wordt afgesproken welke vorm van financiering gekozen wordt en welke prijzen er voor de inspecties gehanteerd worden. Feitelijk is er tussen gemeente en GGD sprake van onderhandeling over de prijzen.

De inspectie heeft onderzocht of financiering van het toezicht op de kinderopvang van invloed kan zijn op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties kinderopvang. Daarom is gevraagd naar de omstandigheden die betrekking hebben op de financiering van het toezicht op de kinderopvang:

- Prijs per inspectie: de GGD'en is gevraagd naar zowel de hoogste als laagste afgesproken prijs om zo een landelijk inzicht te krijgen in de variatie in prijzen.
- Contractvorm: welke contractvormen worden door de GGD'en c.q. gemeenten gehanteerd en heeft dit een relatie met het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties?
- Budget: was het budget dat gemeenten beschikbaar hadden toereikend voor het toezicht op de kinderopvang door de GGD'en en zo niet, kan dit van invloed zijn geweest op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties?
- Extra capaciteit in 2008 en extra middelen: in december 2007 heeft de staatssecretaris aangekondigd dat er extra middelen beschikbaar gesteld worden voor het toezicht op de kinderopvang. Aan de gemeenten is gevraagd of deze middelen ook in 2008 ingezet zijn en op welk moment. In het voorjaar van 2008 is bekend geworden hoeveel per gemeente is uitgekeerd. Aan de GGD'en is gevraagd of zij in 2008 van de gemeenten ook daadwerkelijk de extra middelen hebben gekregen voor het uitbreiden van hun capaciteit.

2.2 Personeel

De GGD'en voeren, in opdracht van de gemeenten, de inspecties in de kinderopvang uit. Of de GGD beschikt over voldoende en gekwalificeerd personeel om deze inspecties uit te voeren, kan van invloed zijn op het kunnen uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties. De inspectie heeft in de enquête gevraagd naar de volgende factoren:

- Soorten dienstverband inspecteurs kinderopvang in 2007: hoeveel vaste, tijdelijke, freelance en uitzendkrachten heeft de GGD ter beschikking voor het uitvoeren van de inspecties?
- Ziekteverzuim: met hoeveel ziekteverzuim heeft de GGD te kampen gehad in 2007 en heeft dit invloed gehad op het uitvoeren van de jaarlijkse inspecties?
- Tekort aan (ingewerkte) inspecteurs.
- Personeelsverloop onder GGD-inspecteurs belast met toezicht op kinderopvang.
- Openstaande vacatures bij de GGD (inspecteurs) die moeilijk vervuld kunnen worden.

2.3 Planning van de jaarlijkse inspecties

Het plannen van de inspecties kinderopvang in een kalenderjaar geeft zowel de GGD als de gemeente zicht op hoeveel inspecties er uitgevoerd moeten worden, hoeveel capaciteit dit gaat kosten en wanneer de inspecties plaatsvinden.

Omdat de gemeente verantwoordelijk is voor het toezicht op de kinderopvang is de planning van de GGD een controle-instrument voor de gemeente om de voortgang te bewaken. Bij achterstand in de planning kunnen zowel gemeente als GGD maatregelen nemen om bij te sturen. Diverse factoren zijn van invloed op het behalen van de planning.

Om verschillende elementen met betrekking tot de planning van jaarlijkse inspecties in beeld te krijgen, heeft de inspectie in de enquêtes het volgende gevraagd:

- Het opstellen van een planning van jaarlijkse inspecties: is er een planning opgesteld en zo ja, door wie?
- Bewaking voortgang van de planning: als er een planning is opgesteld, wie bewaakt dan de voortgang daarvan en wordt er door de gemeente alert gereageerd als er een achterstand wordt opgelopen?
- Zijn er geplande inspecties uitgesteld en zo ja, om welke reden?
- De tijdsduur van de inspecties: heeft de duur van de inspecties invloed op de planning en zijn er omstandigheden die de duur van een onderzoek kunnen beïnvloeden?
- Diverse omstandigheden waarvan GGD'en en gemeenten kunnen aangeven of deze van invloed zijn geweest op de planning c.q. het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties. De inspectie heeft onder andere genoemd:

INSPECTEREN IS VOORUITKIJKEN

- de groei van de kinderopvang heeft geleid tot meer nieuwe locaties en dus meer inspecties;
- een toename van niet reguliere inspecties/nadere onderzoeken⁶;
- de kwaliteit van de kinderopvang is afgenomen of is nog steeds van onvoldoende niveau;
- de GGD heeft naast toezicht kinderopvang nog andere taken die tijd kosten.

In de volgende hoofdstukken worden de drie categorieën factoren en omstandigheden vergeleken met de groepen GGD'en en gemeenten, die geformeerd zijn op basis van het percentage uitgevoerde jaarlijkse inspecties.

⁶ Een nader onderzoek is hetzelfde als een herinspectie.

3 Bevindingen GGD'en

3.1 Inleiding

Uit de jaarverslagen Wet kinderopvang 2007, die de gemeenten aanleveren bij de inspectie, is een overzicht gemaakt van het percentage uitgevoerde jaarlijkse inspecties in 2007 van elke gemeente en elke GGD. Op basis van dat overzicht kon een aantal groepen onderscheiden worden: drie groepen bij de GGD'en en vier groepen bij de gemeenten. Het verschil in het aantal groepen komt doordat geen enkele GGD behoort tot de groep met een percentage uitgevoerde inspecties in 2007 van 100 procent.⁷

In dit hoofdstuk worden de uitkomsten van het gedeelte van het onderzoek bij de GGD'en in beeld gebracht. De GGD'en zijn in onderstaande groepen ingedeeld.

- Groep 1: GGD'en die tussen de 75 en 99 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007 (achttien GGD'en);
- Groep 2: GGD'en die tussen de 50 en 74 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007 (negen GGD'en);
- Groep 3: GGD'en die minder dan 50 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007 (vier GGD'en).

Bij de beschrijving van de bevindingen wordt eerst ingegaan op de kenmerken voor alle GGD'en. Daarna wordt ingegaan op opvallende kenmerken binnen iedere groep. De kenmerken worden beschreven voor de onderdelen financiering, personeel en planning. Alle scores van de GGD'en staan in bijlage I van dit rapport. Die scores vormen de basis voor de hierna verwoorde bevindingen en conclusies.

3.2 Bevindingen die gelden voor alle GGD'en

Financiering

De gemeente en de GGD maken afspraken over de kosten van het toezicht op de kinderopvang. Financiering kan in verschillende vormen plaatsvinden. Dat kan een bedrag per inspectie zijn, een jaar- of meerjarencontract of een lumpsum-overeenkomst. Bijna 70 procent van de GGD'en hanteert een uurprijs of een prijs per inspectie. 10 procent heeft een lumpsumovereenkomst. Daarnaast wordt door 35 procent een 'andere financieringsvorm' gehanteerd, zoals een bijdrage per inwoner of per kindplaats of een combinatie van een lumpsumbedrag en aparte betaling van extra inspecties.⁸

De gemiddelde prijs van de reguliere jaarlijkse inspectie varieert voor de drie groepen van 748 euro tot 839 euro. Opvallend is dat er individuele uitschieters zijn naar boven (1.235 euro) en naar beneden (425 euro).

⁷ Het is voor een GGD (bijna) onmogelijk om een percentage van 100 procent te halen, omdat als er maar één gemeente binnen de GGD-regio de 100 procent niet haalt, de betreffende GGD dus ook de 100 procent niet haalt.

⁸ GGD'en kunnen met verschillende gemeenten verschillende financieringsvormen hebben afgesproken, waardoor de percentages boven de 100 procent kunnen uitkomen.

Het tussen gemeenten en GGD'en uitonderhandelde budget werd door ruim de helft van de GGD'en als ontoereikend ervaren. Iets meer dan 30 procent van de GGD'en vond dit van invloed op het uitvoeren van alle inspecties.

Uit de interviews blijkt dat veel GGD'en de prijzen voor de jaarlijkse inspecties in 2007 en 2008 niet kostendekkend vinden. Eén van de oorzaken hiervan is de invoering van de nieuwe beleidsregels per 1 april 2008. Hierdoor bleken de inspecties meer tijd (door het daadwerkelijke onderzoek, maar ook door de administratieve verwerking) te kosten.

Sommige GGD'en hebben het aantal uren dat per inspectie wordt gerekend (en dus het tarief per inspectie) in de afgelopen jaren verhoogd om met het budget uit te komen.

In maart 2008 heeft staatssecretaris Dijkma extra middelen beschikbaar gesteld voor het toezicht en de handhaving op de kinderopvang. Driekwart van de GGD'en geeft aan die extra middelen voor het uitbreiden van de capaciteit in 2008 te hebben ontvangen van de gemeenten. Uit de interviews blijkt dat een deel van de GGD'en niet op de hoogte was van de extra middelen. Er zijn ook GGD'en die de gemeenten uit hun regio hierover zelf hebben geïnformeerd, omdat gemeenten onvoldoende op de hoogte waren. De extra middelen zijn als niet geoormerkt geld naar de gemeente gegaan, conform afspraken tussen de rijksoverheid en lagere overheden. Dit leverde voor sommige GGD'en een barrière op om de gesprekken te voeren met de gemeenten over de beschikbare middelen.

GGD'en geven in de interviews aan dat werkdruk en wisseling van personeel bij de gemeenten ten grondslag liggen aan het feit dat gemeenteambtenaren vaak niet voldoende op de hoogte zijn van de financiën die gemoeid zijn met het toezicht op de kinderopvang. Dit speelt met name bij kleine gemeenten.

Met de financiering van de niet reguliere inspecties, zoals nadere onderzoeken, wordt verschillend omgegaan. Soms wordt er een marge afgesproken in de inspectieprijs, zodat eventuele nadere onderzoeken daaruit gefinancierd kunnen worden en soms wordt er een 'extra potje' bij de gemeente aangesproken. De betaling van niet reguliere inspecties wordt vaak in een aparte eindafrekening geregeld.

In interviews werd aangegeven dat het budget voor reguliere inspecties in een aantal gevallen voor een groot deel is besteed aan eerste meldingonderzoeken en nadere onderzoeken (sterke stijging van deze onderzoeken ten opzichte van vorige jaren).

Personeel

In tabel 3.2a is een overzicht gegeven van de soorten dienstverbanden voor inspecteurs kinderopvang in 2007 bij alle GGD'en.

Tabel 3.2a Soorten dienstverband en bijbehorend aantal fte's⁹

Dienstverband	Aantal fte	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Vast dienstverband	79	52,66	17,25	8,99
Tijdelijk dienstverband	7,5	3,41	0,45	3,61
Freelance inspecteurs	1	0,12	0,9	0
Uitzendkrachten	1,5	0,39	0	1,12
Totaal	89	56,58	18,6	13,73

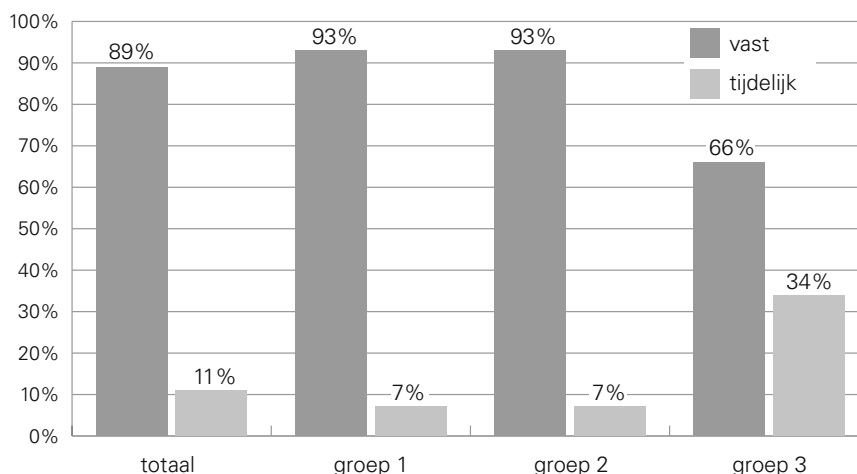
⁹ fte = full time equivalent, rekeneenheid waarin de personeelsomvang wordt uitgedrukt.

Er is bij de GGD sprake van veel deeltijdfuncties. Het totaal aantal inspecteurs is dus hoger dan het aantal van 89 fte's. Deze inspecteurs moesten in 2007 gezamenlijk 3.497 locaties dagopvang, 4.058 locaties buitenschoolse opvang en 684 gastouderbureaus in Nederland controleren. Uitgaande van dertig GGD'en en 89 fte's aan inspecteurs, zijn er gemiddeld per GGD drie fte inspecteurs kinderopvang die ieder per jaar bijna honderd inspecties jaarlijks onderzoek uitvoeren. Daarnaast vinden er nadere en incidentele onderzoeken plaats. In hoeverre het aantal GGD-inspecteurs past bij het totaal aantal te verrichten inspecties maakte geen deel uit van dit onderzoek.

De enquêteresultaten laten zien dat de verhouding tussen inspecteurs die in vaste dienst zijn (79 fte) en inspecteurs die in tijdelijke dienst zijn (10 fte) respectievelijk 89 en 11 procent bedraagt. In 2007 zijn er landelijk gezien 18 fte (afgerond) nieuw bijgekomen. Dit is 20 procent van het totaal aantal fte's.

De verdeling over de drie groepen GGD'en laat een opmerkelijke score zien (figuur 3.2a). GGD'en die er het minst in zijn geslaagd de jaarlijkse inspecties uit te voeren (groep 3), kennen een fors hoger percentage tijdelijke krachten.

Figuur 3.2a Percentage vast en tijdelijk dienstverband

Ziekteverzuim is vaak een reden voor inhuur van tijdelijke krachten. Een grotere stijging van te inspecteren locaties in vergelijking met andere GGD'en is ook een reden. Maar het kan ook het beleid van de GGD zijn om bijvoorbeeld uit financiële redenen te kiezen voor tijdelijke inhuur. Dat laatste is geen vrijwillige keuze van de GGD, ingeval de gemeente niet bereid is, bovenop het vastgestelde budget, extra geld ter beschikking te stellen. Soms durven GGD'en ook geen extra personele verplichting aan te gaan.

Tegenwoordig streven veel GGD'en naar een groep inspecteurs met een gemengde achtergrond qua opleiding (bijvoorbeeld pedagogen). De 'vijver' waaruit inspecteurs geworven kunnen worden is hierdoor groter, de teams zijn meer divers en de inspecteurs kunnen elkaar versterken.

Van de geïnterviewde GGD'en hebben de meeste het toezicht op de kinderopvang gesitueerd onder de afdeling Infectiebestrijding, productgroep 'Technische Hygiene Zorg (THZ)' of onder de afdeling Jeugdgezondheidszorg. Naast toezicht op de kinderopvang behoort bij de productgroep THZ onder meer ook het toezicht op peuterspeelzalen, tatoeages en piercings en prostitutie. Hierdoor heeft de GGD-inspecteur naast kinderopvang ook andere taakvelden.

Het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in 2007 was 5,2 procent. Dit is iets hoger dan het algemeen landelijk gemiddelde van 4 procent.

Het opvangen van het ziekteverzuim is voor GGD'en lastig, omdat het inwerken van een inspecteur kinderopvang lang (meer dan één jaar) duurt. Eén van de GGD'en lost dit (en overige plotselinge piekmomenten) op door tijdelijke krachten in te zetten op ander werk dan het toezicht op de kinderopvang, waarvoor het inwerken makkelijker is dan bij de inspecties kinderopvang. De inspecteurs die naast kinderopvang ook andere werkzaamheden uitvoeren (bijvoorbeeld inspectie tattoo- en piercingshops) doen in piekperiodes alleen maar inspecties kinderopvang.

Planning

Het grootste gedeelte van de GGD'en geeft aan een planning te hebben opgesteld en deze ook te bewaken. Bijna driekwart heeft in 2007 inspecties uit moeten stellen. De volgende factoren werden door veel GGD'en van grote invloed gevonden op de planning:

- de groei van de kinderopvang leidt tot nieuwe locaties en dus meer inspecties (97 procent);
- tekort aan (ingewerkte) GGD-inspecteurs (77 procent);
- een toename van niet reguliere inspecties/nadere onderzoeken (58 procent);
- de GGD heeft naast toezicht kinderopvang andere taken die tijd kosten (55 procent);
- de kwaliteit van kinderopvang is afgenomen of is nog steeds van onvoldoende niveau (39 procent);

Uit de interviews volgt dat de communicatie tussen de GGD en de gemeente over de planning erg verschillend is. Sommige GGD'en versturen een jaaroverzicht en voortgangsberichten, andere communiceren niets. GGD'en geven aan dat gemeenten nagenoeg niet reageren op het niet halen van de plannings; slechts 13 procent van de gemeenten is hier alert op. Voor een deel wordt dit verklaard door het feit dat de gemeente wel opdrachtgever is voor het uitvoeren van inspecties, maar ook erg afhankelijk van de agenda van de GGD is.

De meeste GGD'en geven aan dat uren voor niet-jaarlijkse inspecties, zoals nieuwe meldingsinspecties, nadere en incidentele inspecties, moeilijk kunnen worden ingeschat.

Van invloed op de planning zijn ook de verschillen in de tijdsduur van de jaarlijkse inspecties. Gemiddeld wordt aangegeven dat een inspectie 12,5 uur duurt, maar er zijn uitschieters naar beneden van 8,5 uur en naar boven van 20 uur.

De belangrijkste factoren die maakten dat een inspectie in 2007 langer duurde, waren:

- de grote risico's en problemen bij de kinderopvanginstelling (81 procent);
- door onvoldoende of geen handhaving door de gemeente kost de volgende jaarlijkse inspectie meer tijd (45 procent)¹⁰.

Inspecties duurden korter als er sprake was van meerdere locaties of meerdere soorten opvang op één locatie. Certificatie van locaties heeft geen invloed op de duur van de inspectie, aldus de GGD'en¹¹.

In reactie op de planning voor 2008 gaven de GGD'en aan dat de invoering van de nieuwe beleidsregels per 1 april 2008 door GGD'en als een 'lastig tijdstip' is ervaren. Het verwerken van de nieuwe beleidsregels c.q. de nieuwe werkwijze heeft meer tijd gekost dan was voorzien door de wetgever.

In gevallen waar gemeenten meer aandacht zijn gaan geven aan handhaving, is de planning beïnvloed. Nadere onderzoeken kregen prioriteit ten opzichte van de jaarlijkse onderzoeken, vanwege het belang van handhaving. Soms leidde het zelfs tot afstel van de volgende jaarlijkse inspectie. Als gevolg van de vertraging door nadere onderzoeken, kan er tussen twee jaarlijkse inspecties anderhalf jaar of langer zitten. Dit vraagt een afweging van belangen. Uit een oogpunt van toezicht om de kwaliteit te verbeteren, kan een nader onderzoek leidend zijn boven een nieuw jaarlijks onderzoek. Bij een systeem van risicogestuurd toezicht past het afzien van een jaarlijkse inspectie beter dan in het huidige systeem.

Hoewel het uitvoeren van meer nadere onderzoeken dus kan leiden tot uitstel van reguliere inspecties, blijkt uit de interviews dat GGD'en blij zijn met een verbeterde invulling van de handhaving door gemeenten, omdat het werk van de GGD-inspecteurs daardoor serieuzer wordt genomen door de houders van de kinderopvanginstellingen. Dit bevordert de kwaliteit van de kinderopvang.

Een goede communicatie met de gemeenten wordt door GGD'en in de interviews als succesfactor genoemd voor het kunnen behalen van de planning en daarmee voor het uitvoeren van alle jaarlijkse onderzoeken. Door een van de geïnterviewde GGD'en is dat als volgt kernachtig aangegeven: 'Het is belangrijk dat de GGD aan de gemeenten duidelijk en inzichtelijk maakt welke en waarom bepaalde taken moeten worden gedaan. Je moet tijdig goede en duidelijke afspraken met de gemeenten maken, maar ook het werk goed plannen en organiseren. Een goede communicatie is essentieel'.

Vaak wordt de stand van zaken van de planning alleen besproken in het regulier overleg tussen GGD en gemeenten. De frequentie van dit overleg varieert landelijk tussen een keer per jaar tot een keer per kwartaal¹².

¹⁰ Als een gemeente ondanks GGD-advies niet tot handhaven is overgegaan, loopt de inspecteur het volgende jaar, meestal, tegen dezelfde gebreken aan. Dat betekent opnieuw rapporteren, opnieuw discussie met de houder, opnieuw de gemeente tot handhaven bewegen. Dit hoeft niet als de gemeente direct een handhavingactie had ondernomen.

¹¹ Certificering is op zich geen criterium voor langer of korter inspecteren. Omdat certificering nog geen gemeengoed is, liggen er mogelijkheden tot winst in inspectieduur in de toekomst.

¹² Sommige geïnterviewde GGD'en geven aan dat de frequentie voldoende is, omdat er de rest van het jaar rechtstreeks contact is tussen de inspecteur en de gemeenteambtenaar.

3.3 Bevindingen per groep GGD'en

Groep 1 GGD'en (75-99 procent jaarlijkse inspecties uitgevoerd in 2007)

Financiering

De meeste contracten zijn gebaseerd op betaling per inspectie. De hoogste gemiddelde prijs per groep voor een reguliere inspectie valt in deze groep (809 euro). Geen enkele GGD in deze groep heeft een lumpsumovereenkomst afgesloten met haar gemeente.

Bijna de helft van de GGD'en geeft aan dat het verstrekte budget voor 2007 niet voldoende was. Opvallend hierbij is dat deze groep aangeeft dat 'onvoldoende financiering' niet van grote invloed is op het behalen van het aantal inspecties.

Bijna 90 procent van deze groep GGD'en heeft extra middelen ontvangen van de gemeenten in 2008 en heeft deze ook kunnen inzetten voor het aantrekken van extra personeel.

Personeel

De verhouding tussen vast en tijdelijk personeel ligt met 93 om 7 procent boven het landelijk gemiddelde. Een hoog percentage vast personeel heeft een positief effect op het halen van de jaarlijkse inspecties. In deze groep komen binnen de tijdelijke functies freelance inspecteurs en uitzendkrachten nauwelijks voor.

Bij een hoog ziekteverzuim is het inzetten van tijdelijke krachten eerder aan de orde. Aangezien het gemiddelde ziekteverzuimpercentage in deze groep met 4,4 procent¹³ vrijwel op het landelijk niveau ligt, was er geen directe reden om veel tijdelijke krachten in te zetten.

De GGD'en geven echter wel aan dat er in totaal een tekort was aan (ingewerkte) GGD-inspecteurs voor 2007. Dit is volgens hen van invloed geweest op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties in 2007.

Het aantal inspecteurs dat er in 2007 bij is gekomen, ligt voor deze GGD'en op 0,5 fte per GGD.

Planning

De GGD'en in deze groep hadden bijna allemaal een planning opgesteld voor 2007. Van deze planningen werd door alle GGD'en de voortgang bewaakt. Iets meer dan de helft van de GGD'en in deze groep heeft inspecties uitgesteld. De belangrijkste redenen voor dit uitstel zijn:

- de groei van de kinderopvang, leidend tot meer nieuwe locaties en dus meer inspecties;
- een tekort aan (ingewerkte) inspecteurs.

De inspecties in deze groep duurden korter dan die van de andere groepen. Belangrijkste reden is dat er minder documentenonderzoek uitgevoerd werd.

In interviews geven GGD'en uit deze groep aan dat goed plannen en een goede communicatie met de gemeente over de planning en de financiering essentieel zijn.

¹³ Het landelijk percentage ziekteverzuim is gemiddeld 4 procent

Groep 2 GGD'en (50-74 procent jaarlijkse inspecties uitgevoerd in 2007)

Financiering

Meer dan de helft van de GGD'en in deze groep geeft aan dat het verstrekte budget voor 2007 niet voldoende is. Daarbij wordt ook aangegeven dat de factor 'onvoldoende financiering' van invloed is op het uitvoeren van de benodigde inspecties. De meeste contracten zijn gebaseerd op betaling per inspectie.

In deze groep heeft ruim 80 procent van de GGD'en de extra middelen van de gemeenten ontvangen en ingezet voor het aantrekken van extra personeel.

Personeel

De verhouding tussen vast en tijdelijk personeel ligt net zoals bij groep 1 met 93 om 7 procent boven het landelijk gemiddelde. Het gemiddelde ziekteverzuim in deze groep is met 1,9 procent extreem laag. Het inzetten van tijdelijke krachten om reden van ziekteverzuim was in deze groep dan ook niet aan de orde.

Het aantal inspecteurs dat er in 2007 bij is gekomen, ligt voor deze GGD'en op 0,7 fte per GGD.

Planning

Driekwart van de GGD'en in deze groep had een planning opgesteld voor 2007. Van alle opgestelde planningen werd de voortgang bewaakt. Geen enkele GGD in deze groep vond dat gemeenten alert reageerden als de planning niet werd gehaald.

Bijna 90 procent van de GGD'en geeft aan dat er in 2007 inspecties uitgesteld moesten worden. Als belangrijkste redenen worden 'het tekort aan (ingewerkte) inspecteurs' en de 'groei van het aantal locaties' genoemd.

Groep 3 GGD'en (minder dan 50 procent jaarlijkse inspecties uitgevoerd in 2007)

Financiering

In deze groep bevinden zich de meeste GGD'en waarvan de financiering valt onder de categorie 'andere financieringsvormen' (bedrag gebaseerd op bijdrage per inwoner of per kindplaats of combinatie van lumpsum en aparte bijbetaling voor extra inspecties).

Alle GGD'en in deze groep hebben geen jaarcontract of meerjarencontract met de gemeente afgesloten, maar hanteren een vaste prijs per inspectie. Deze prijs (742 euro) is de laagste gemiddelde groeps prijs die landelijk gehanteerd wordt. Het verstrekte budget in 2007 was voor alle GGD'en in deze groep onvoldoende.

Driekwart van de GGD'en in deze groep heeft geen extra middelen van de gemeenten ontvangen voor het uitbreiden van de capaciteit in 2008.

Personeel

Deze groep kent een fors afwijkende landelijke score in de onderverdeling van vast en tijdelijk personeel. Liefst 34 procent van de inspecteurs had een tijdelijk dienstverband. Het percentage uitzendkrachten is in deze groep veel hoger dan in de andere groepen. Uit de interviews blijkt dat deze groep veel moeite heeft met het invullen van de openstaande vacatures.

Het gemiddelde percentage ziekteverzuim bij de GGD'en in deze groep was ook uitzonderlijk hoog, ruim 14 procent.

Twee GGD'en binnen deze groep kenden in 2007 een percentage ziekteverzuim van 22 procent! Uit de interviews kwam naar voren dat dit ziekteverzuim voornamelijk te wijten is aan zwangerschapsverlof. Het is dus niet vreemd dat de GGD'en allemaal aangeven dat ziekteverzuim in 2007 van invloed is geweest op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties.

Daarnaast melden ook alle GGD'en dat een tekort aan (ingewerkte) inspecteurs van invloed is geweest op het uitvoeren van de jaarlijkse inspecties in 2007. Het blijkt dat het veel moeten werken met tijdelijke krachten een directe negatieve relatie heeft met het aantal behaalde jaarlijks inspecties.

Planning

De helft van de GGD'en in deze groep geeft aan dat er gemeenten zijn waarvoor ze geen planning hebben opgesteld. In de interviews wordt door GGD'en aangegeven dat voor sommige gemeenten helemaal niet wordt gepland, omdat de hoeveelheid werk veel groter is dan in andere gemeenten, zodat een planning voor die gemeenten niet als zinvol wordt gezien.¹⁴

Alle GGD'en geven aan dat de planning niet gehaald is en dat inspecties zijn uitgesteld. De belangrijkste redenen die hiervoor door de GGD'en worden genoemd zijn:

- de groei van de kinderopvang leidt tot meer locaties en dus tot meer inspecties (door 100 procent van de GGD'en in deze groep genoemd);
- het tekort aan (ingewerkte) inspecteurs (door 75 procent genoemd).

¹⁴ Dat is overigens een onverstandig standpunt: bij een grote hoeveelheid werk neemt het belang van het opstellen van een planning juist toe!

4 Bevindingen gemeenten

4.1 Inleiding

In dit hoofdstuk zijn de uitkomsten van het onderzoek bij de gemeenten beschreven. De gemeenten zijn op basis van het overzicht jaarverslagen 2007¹⁵ in vier groepen ingedeeld:

- Groep 1: gemeenten die 100 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007 (dertig gemeenten);
- Groep 2: gemeenten die tussen de 75 en 99 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007 (tweintig gemeenten);
- Groep 3: gemeenten die tussen de 50 en 74 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007 (achttien gemeenten);
- Groep 4: gemeenten die minder dan 50 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007 (negen gemeenten¹⁶).

Bij de beschrijving van de bevindingen wordt eerst ingegaan op de kenmerken voor alle gemeenten. Daarna wordt ingegaan op opvallende kenmerken binnen iedere groep. De kenmerken worden beschreven voor de onderdelen financiering en planning. Het onderdeel personeel wordt bij de gemeenten niet meegenomen, omdat de gemeenten onvoldoende zicht hebben op de personele situatie bij een GGD. De bevindingen in percentages zijn weergegeven in bijlage II van dit rapport. Die scores geven een helder inzicht en zijn de basis voor de hierna verwoorde bevindingen en conclusies.

4.2 Bevindingen die gelden voor alle gemeenten

Financiering

Ruim een vierde van de gemeenten heeft de vraag over de betalingswijze niet ingevuld. De inspectie gaat er vanuit dat deze gemeenten niet weten wat de uurprijs of de prijs voor een inspectie is. Dat strookt met ervaringsgegevens van de inspectie. Veel gemeenten hebben over het algemeen nog te weinig zicht op de financiering. Dat geldt zowel voor de hoogte van het bedrag dat voor toezicht en handhaving kinderopvang uit het gemeentefonds wordt ontvangen als voor de verdeling van dat bedrag tussen de gemeente en de GGD. Ten slotte weten gemeenten vaak niet welk bedrag passend is voor de gemeentelijke en GGD-taken. Naar aanleiding van het inspectierapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht kinderopvang 2007' is in het Bestuurlijk overleg van 22 april 2009 tussen staatssecretaris Dijkema en de VNG afgesproken dat de VNG gemeenten gaat ondersteunen op het aspect financiering en het gemeentelijk begrotingsproces.

¹⁵ zie paragraaf 3.1

¹⁶ Hoewel 79 gemeenten de enquête hebben teruggestuurd, kan maar voor 77 van deze gemeenten de vergelijking met de percentages uitgevoerde inspecties gemaakt worden, als gevolg van het ontbreken van percentages jaarlijkse uitgevoerde inspecties voor twee gemeenten.

Volgens 62 procent van de gemeenten was het budget in 2007 toereikend. De factor 'onvoldoende financiering' werd door de gemeenten ook niet van invloed gevonden op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties.

In maart 2008 heeft de staatssecretaris extra middelen (3 miljoen euro) beschikbaar gesteld voor het toezicht op de kinderopvang. Een kwart van de gemeenten geeft aan dat de ontvangen extra middelen in 2008 nog niet zijn ingezet. De belangrijkste reden hiervoor is dat de begroting voor 2008 al was vastgesteld voordat de extra middelen door de gemeenten waren ontvangen. Daarnaast geeft bijna 20 procent aan dat niet bekend is of de extra middelen zijn ingezet.

Het goed en snel doorgeleiden van extra middelen binnen een gemeente wordt bemoeilijkt doordat veel gemeenteambtenaren kinderopvang de financiële kant van het beleidsterrein niet in hun werkpakket hebben of de kennis op dat terrein ontbreekt.

In het rapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht Kinderopvang 2007' constateerde de inspectie ook dat deze doorgeleiding lang duurde. Redenen die uit dat onderzoek naar voren kwamen betroffen:

- het feit dat gemeenten de begroting voor 2008 al hadden opgesteld toen bekend was dat er extra financiële middelen zouden vrijkomen;
- omdat het geen geoormerkt geld betreft, komt het bedrag in de algemene uitkering van de gemeente terecht. De gemeente dient zelf zorg te dragen dat het beschikbaar gestelde bedrag ingezet wordt voor het toezicht op de kinderopvang;
- pas later in 2008 werd bekend wat het precieze bedrag per gemeente betrof.

Planning

De groei van de kinderopvang heeft geleid tot meer nieuwe locaties, waardoor er meer inspecties noodzakelijk zijn. Dit is volgens een groot deel van de gemeenten (71 procent) de belangrijkste factor die van invloed is geweest op het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties.

Communicatie over de planning en voortgang is voor de regievoering van de gemeente van belang. Bijna een kwart van de gemeenten is niet op de hoogte of er een planning door de GGD is opgesteld over de in hun gemeente uit te voeren jaarlijkse inspecties. Een nog groter deel (33 procent) weet niet of de planning wordt bewaakt. Ook is er in veel gevallen geen goed beeld of inspecties worden uitgesteld.

Gemeenten geven in de interviews aan dat ze er vanuit gaan dat, als de planning niet wordt gehaald, de GGD wel contact opneemt met de gemeente. De regie voor de planning, en dus de regie voor het uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties, wordt hierdoor voornamelijk bij de GGD belegd.

In 2007 is er een toename geweest van nadere onderzoeken. Dit wordt in de interviews genoemd als een belangrijke factor voor het uitstellen van jaarlijkse onderzoeken. De toename van nadere onderzoeken duidt erop dat sommige gemeenten de handhavingstaak adequater oppakken als de kwaliteit van de kinderopvang niet op orde is.

Een andere factor die uit de interviews naar voren kwam, is dat niet de inspecties te laat werden uitgevoerd, maar dat de inspectierapporten te laat aan de gemeenten werden gestuurd. Dit impliceert dat eventueel benodigde handhaving pas veel later kan starten. Daardoor duurt het langer voordat de kwaliteit van de kinderopvang op de locatie op voldoende niveau is.

De invoering van de nieuwe beleidsregels per 1 april 2008 is ook voor gemeenten van invloed geweest op het algehele proces van toezicht en handhaving.

4.3 Bevindingen per groep gemeenten

Groep 1 gemeenten (100 procent van de jaarlijkse onderzoeken uitgevoerd in 2007)

Financiering

20 procent van de gemeenten in deze groep geeft aan niet te weten of het budget voldoende was. 17 procent geeft aan dat het budget niet voldoende was. Omdat in deze groep alle inspecties zijn uitgevoerd, zijn er ondanks een genoemd tekort aan budget waarschijnlijk toch extra gemeentelijke middelen ingezet om alle inspecties uit te laten voeren. De gemiddelde prijs per inspectie is in deze groep 803 euro.

Bijna 60 procent van deze groep heeft de extra middelen die door de staatssecretaris zijn toegekend, in 2008 ingezet. 10 procent heeft geen extra middelen ingezet. Bijna een kwart van deze groep geeft aan niet te weten of de gemeente het extra geld heeft ingezet.

Planning

Het percentage gemeenten dat aangeeft dat er voor de GGD in 2007 geen reden is geweest tot uitstel van inspecties is in deze groep het hoogst, ruim driekwart. Dit is consistent met het percentage uitgevoerde inspecties in 2007. Bijna een vierde van deze gemeenten geeft aan dat er wel redenen waren voor uitstel van inspecties, maar kennelijk heeft binnen deze groep uitstel niet geleid tot afstel.

Opvallend is dat tot deze groep alle gemeenten behoren (5 procent van het totale aantal gemeenten) die zelf de voortgang van de planning bewaken.

Groep 2 gemeenten (75-99 procent van de jaarlijkse onderzoeken uitgevoerd in 2007)

Financiering

De gemeenten in deze groep komen qua prijs voor een inspectie het dichtst bij het landelijk gemiddelde, namelijk 783 euro. Een derde van de gemeenten heeft de vraag over de prijs niet beantwoord.

Het budget voor het toezicht op de kinderopvang in 2007 werd door de meeste gemeenten toereikend gevonden.

De extra middelen die in 2008 ingezet konden worden voor extra capaciteit zijn door de helft van de gemeenten nog niet ingezet. De belangrijkste (al eerder genoemde) reden die gegeven wordt, is dat de begroting voor 2008 al was vastgesteld voordat

de extra middelen door de gemeenten waren ontvangen. De inspectie ziet deze reden overigens niet als een valide argument voor het niet inzetten van de extra middelen in 2008.

Planning

Er zijn geen opvallende kenmerken bij het onderwerp planning voor deze groep gemeenten.

Groep 3 gemeenten (50-74 procent van de jaarlijkse onderzoeken uitgevoerd in 2007)

Financiering

Meer dan de helft van de gemeenten in deze groep weet niet wat de prijs per inspectie is. De andere helft komt uit op een gemiddelde prijs van 869 euro per inspectie. Dit is de hoogste gemiddelde prijs.

In deze groep werd door de meerderheid van de gemeenten het budget voor het toezicht op de kinderopvang toereikend gevonden.

Een kwart van de gemeenten heeft de extra middelen in 2008 nog niet ingezet. Tevens geeft nog een kwart van de gemeenten aan niet te weten of er extra middelen zijn ingezet.

Planning

De helft van de gemeenten geeft aan dat er inspecties door de GGD'en zijn uitgesteld. Een derde van de gemeenten weet niet of de GGD een planning heeft opgesteld. In het geval er een planning wordt opgesteld door de GGD, geven de meeste gemeenten aan dat deze bewaakt wordt door zowel de GGD als de gemeente.

Groep 4 gemeenten (minder dan 50 procent van de jaarlijkse onderzoeken uitgevoerd in 2007)

Financiering

De gemeenten in deze groep zitten, met een gemiddelde prijs per inspectie van 766 euro, onder het landelijk gemiddelde. Opvallend voor de gemeenten in deze groep is dat ze allemaal kunnen aangeven of het budget toereikend was of niet. In de andere groepen is door verschillende gemeenten aangegeven dat het niet altijd bekend is of het budget wel of niet toereikend was.

Iets minder dan de helft van de gemeenten in deze groep vond het budget niet toereikend.

Iets meer dan de helft van deze gemeenten geeft aan in 2008 wel de extra middelen voor capaciteit toezicht kinderopvang ingezet te hebben.

Planning

Deze groep heeft het hoogste percentage gemeenten dat aangeeft dat de GGD in 2007 een planning had opgesteld. Ten opzichte van de andere groepen gemeenten valt op dat alle gemeenten in deze groep weten of hun GGD wel of niet een planning heeft. In de meeste gevallen wordt de planning door de GGD bewaakt. De inspectie gaat er vanuit dat, omdat er te weinig jaarlijkse onderzoeken werden uitgevoerd, de gemeenten zich juist dan op de hoogte hebben gesteld van het bestaan van

INSPECTEREN IS VOORUITKIJKEN

een planning van jaarlijkse onderzoeken. Als een gemeente niet of te laat op de hoogte is van de planning kan bij eventuele achterstand van de GGD niet door de gemeente ingegrepen worden.

Een hoog percentage gemeenten in deze groep – 89 procent – geeft aan dat er inspecties zijn uitgesteld in 2007. Dit is consistent met het percentage uitgevoerde inspecties in 2007.

Belangrijkste redenen voor het uitstellen van inspecties volgens deze gemeenten zijn het tekort aan (ingewerkte) inspecteurs en de groei van de kinderopvang (en dus meer locaties en meer inspecties).

In deze groep is twee derde van de gemeenten van mening dat de andere toezichtstaken waar de GGD mee belast is, van invloed zijn op het behalen van de jaarlijkse inspecties.

5 Conclusies en verbetermogelijkheden

Uit het onderzoek trekt de inspectie de volgende conclusies.

GGD'en beschikten in 2007 en 2008 over onvoldoende budget

De meeste GGD'en vonden dat er in 2007 en in 2008 onvoldoende budget was om voldoende capaciteit in te zetten voor het uitvoeren van alle benodigde inspecties kinderopvang. Extra budget dat door de staatssecretaris in maart 2008 is overgemaakt aan de gemeenten voor intensivering van het toezicht, kwam vanuit de gemeenten veel te laat ter beschikking van de GGD'en om in 2008 slagvaardig te kunnen handelen. Een kwart van de gemeenten heeft zelfs in geheel 2008 het extra budget niet ingezet. Overigens was het budget ook voor verbetering van de handhaving bestemd. Sommige gemeenten gaven daaraan prioriteit boven de toekenning van budget voor de uitvoering van inspecties.

Goede communicatie tussen gemeente en GGD is onontbeerlijk

Evenwichtige, regelmatige en tijdige communicatie tussen de GGD en gemeente is een succesfactor voor het toezicht op de kinderopvang. Goede communicatie is van belang voor zowel de planning van inspecties als voor het maken van afspraken over de financiering. De opgestelde planning door de GGD dient met de gemeente gecommuniceerd te worden en afspraken moeten worden vastgelegd. Door regelmatig de voortgang te bespreken kan hierop gestuurd worden. Hoewel de GGD de regie heeft over de voortgang van de planning, blijft de gemeente er verantwoordelijk voor dat alle locaties jaarlijks door de GGD geïnspecteerd worden. De gemeente staat nu nog teveel aan de zijlijn.

Planning is nog niet adequaat

De inspectie constateert dat een planning adequaat is als deze tijdig wordt opgesteld en steeds actueel is. Bovendien moet er beter zicht zijn op de stijging van het aantal locaties en wijzigingen in wet- en regelgeving. Verder moet in de planning, meer dan nu het geval is, rekening worden gehouden met een marge voor de uitvoering van nadere en incidentele onderzoeken. Zoals GGD'en en gemeenten hun planning nu hebben ingericht en hanteren, is het nog te weinig een adequaat instrument voor het uitvoeren van de benodigde inspecties. De planning is vaak niet tijdig of realistisch opgesteld. Het ontbreken van een adequate planning heeft invloed op het kunnen uitvoeren van alle jaarlijkse inspecties. De GGD-en die structureel een planning opstellen en deze bewaken, slagen er veel beter in om het totaal aantal jaarlijkse inspecties uit te voeren.

Vicieuze cirkel bij uitstel jaarlijkse onderzoeken

De factoren 'groei van de kinderopvang', 'toename van nadere onderzoeken' en 'tekort aan (ingewerkte) inspecteurs' zijn de belangrijkste redenen voor het uitstellen van jaarlijkse onderzoeken. Het blijkt een vicieuze cirkel te zijn: als er in de planning onvoldoende rekening wordt gehouden met groei van de kinderopvang en met handhaving, wordt daarmee in het afgesproken budget tussen gemeente en GGD ook geen rekening gehouden. Dan beschikt de GGD bij (plotselinge) toename van benodigde inspecties niet over voldoende capaciteit. Omdat prioriteit wordt gegeven aan eerste meldingsonderzoeken en nadere onderzoeken worden juist de jaarlijkse onderzoeken uitgesteld.

De financiële deskundigheid bij gemeenteambtenaren is onvoldoende

Door het ontbreken van voldoende kennis over de financiering van toezicht en handhaving kinderopvang, worden de gemeentelijke middelen ten behoeve van de kinderopvang niet ten volle benut. Dat heeft een direct effect op de GGD, omdat de GGD dan financieel niet altijd in staat is alle inspecties uit te voeren. Door meer financiële deskundigheid bij de gemeenteambtenaar en meer zicht op de financieringsstroom is de kans groter dat alle ontvangen gelden ook worden ingezet. Naast het reguliere gemeentelijk budget ontstaat dan ook een beter zicht op ontvangen extra budget. De verstrekte middelen zijn immers niet geoormerkt. Het effect van een beter zicht op de financiering is dat de gemeente, beter dan nu, in staat is alle noodzakelijke inspecties te bekostigen. Betere financiële deskundigheid van de gemeenteambtenaar is overigens een deel van de oplossing. Beschikking over financiën is vaak een intern gevecht voor de ambtenaar. Een ander probleem is inschatten wat een reëel tarief is voor het uitvoeren van de inspecties door de GGD.

GGD'en en gemeenten anticiperen onvoldoende op landelijke ontwikkelingen

Enerzijds anticiperen GGD'en en gemeenten in sommige situaties te laat op landelijke (beleidsmatige en financiële) ontwikkelingen die de inspecties beïnvloeden. Er wordt dan in de beschikbare capaciteit en in het beschikbaar budget geen rekening gehouden met de betreffende ontwikkeling, waardoor er niet slagvaardig op kan worden ingespeeld. Voorbeelden hiervan zijn de in 2008 beschikbaar gestelde extra middelen voor intensivering van het toezicht en de invoering van nieuwe beleidsregels per 1 april 2008. Anderzijds hebben GGD'en en gemeenten te maken met praktische en organisatorische aspecten die het snel implementeren van landelijk beleid naar de lokale situatie bemoeilijken.

Het bovenmatig inzetten van tijdelijke krachten heeft een negatief effect op het halen van de jaarlijkse inspecties

De GGD'en die in veel hogere mate dan andere GGD'en gebruik (hebben moeten) maken van tijdelijke krachten, scoren slecht op het aantal behaalde jaarlijkse inspecties. Hiertussen ligt kennelijk een directe relatie.

Het inhuren van tijdelijke krachten is om redenen van hoog ziekteverzuim of een bovengemiddelde stijging van het aantal locaties vaak niet te vermijden, maar het beleid van de GGD moet erop gericht zijn om, waar dat kan, zoveel mogelijk te kiezen voor vast ingewerkt personeel. De prestaties zijn dan zichtbaar beter.

GGD'en geven aan dat het moeilijk is om tijdelijke krachten te werven. Het duurt bovendien lang voordat een nieuwe inspecteur kinderopvang is ingewerkt en volledig ingezet kan worden.

GGD'en benutten nog niet alle mogelijkheden om inspecteurs efficiënt in te zetten

De inspectie concludeert dat van inhuur of uitleen van inspecteurs bij GGD'en onderling nauwelijks sprake is. Nu het aanwijzen van GGD-inspecteurs door de gemeente via recente wetswijziging vereenvoudigd is, kan dit makkelijker dan voorheen. Een goed voorbeeld dat uit de interviews naar voren kwam, is om inspecteurs met een breed takenpakket tijdelijk uitsluitend in te zetten op toezicht kinderopvang en andere medewerkers (bijvoorbeeld uitzendkrachten) werk over te laten nemen dat binnen de GGD minder inwerktijd vergt.

De inspectie constateert verschil in prijzen en duur inspecties

De duur van een inspectie kan nogal verschillen per GGD. Bij GGD'en waar minder jaarlijkse inspecties zijn uitgevoerd duurden doorgaans de inspecties langer. De prijzen voor een jaarlijkse inspectie lopen bovendien erg uiteen, van 425 euro tot 1235 euro. Overigens ligt in de prijs voor een inspectie geen relatie met het behalen van alle jaarlijkse inspecties. De Inspectie van het Onderwijs concludeert dat er landelijk gezien onvoldoende zicht is op hoe GGD'en hun werk organiseren in relatie tot de kosten. Er bestaan veel verschillen hierin.

Naar aanleiding van bovenstaande conclusies ziet de inspectie de volgende mogelijkheden tot verbetering van de uitvoering van het toezicht kinderopvang:

- Het door GGD'en standaard opstellen van een adequate planning en hierover intensief communiceren met de gemeente. Afspraken over de opzet en uitvoering van de planning worden steeds vastgelegd.
- Het binnen de eigen GGD-organisatie ontwikkelen van scenario's om beter voorbereid te zijn op plotselinge capaciteitstekorten. GGD Nederland kan hierin richting GGD'en zowel een ondersteunende als sturende rol hebben.
- Inspectierapporten dienen tijdig door de GGD aan de gemeente gestuurd te worden, zodat eventuele benodigde handhaving op tijd kan starten ten behoeve van een goede kwaliteit kinderopvang.
- Ook uit dit onderzoek blijkt dat gemeenteambtenaren kinderopvang onvoldoende tijd krijgen van het gemeentelijk management voor een goede uitvoering van toezicht en handhaving kinderopvang. Dit heeft niet alleen effect op de beleidsmatige aspecten van het toezicht, maar nadrukkelijk ook op de financiële zijde. De noodzaak voor de door de VNG, naar aanleiding van de uitkomsten van het inspectierapport 'Kwaliteit gemeentelijk toezicht kinderopvang 2007', verhoogde aandacht bij gemeenten voor het interne gemeentelijk begrotingsproces, wordt ook door dit onderzoek bevestigd.
- Gemeenten die achterblijven in de uitvoering van de toezichtstaak zouden mogelijkheden tot samenwerking toezicht kinderopvang in regionaal verband in overweging moeten nemen. In kleine gemeenten speelt dit meer dan in grote gemeenten. Samenwerking heeft met name nut bij de uitvoering van de handhavingstaak. In het project 'Achterblijvende gemeenten' van de Inspectie van het Onderwijs zal de inspectie gemeenten hierop, waar nodig, attenderen.
- Het verschil in prijzen en de duur van de inspecties is soms zo uiteenlopend dat onderzoek om zicht te krijgen op het feit hoe de verschillende GGD'en hun werk organiseren, in relatie tot de kosten die gemoeid zijn met de inspecties kinderopvang, legitiem is.
- Uitstel of afzien van jaarlijkse inspecties waartoe binnen het huidige systeem van toezicht en handhaving door gemeenten en GGD'en meermaals wordt overgegaan, is naar de mening van de inspectie alleen legitiem in een systeem van risicogestuurd toezicht. De inspectie onderschrijft de keuze die inmiddels voor invoering van een landelijk systeem van risicogestuurd toezicht is gemaakt.

Bijlage I

Percentages bevindingen uit de enquête onder GGD'en¹⁷

Aspecten die GGD'en van invloed vonden op uitvoer jaarlijkse inspecties 2007	% van totaal aantal GGD'en	% Groep 1	% Groep 2	% Groep 3
De groei van de kinderopvang leidt tot meer nieuwe locaties en dus meer inspecties	97	94	100	100
Tekort aan (ingewerkte) GGD-inspecteurs	77	61	100	100
Een toename van niet-reguliere inspecties/herinspecties	58	56	56	75
De GGD heeft naast toezicht kinderopvang andere taken die tijd kosten	55	44	78	50
Ziekteverzuim onder GGD-inspecteurs (incl. zwangerschapsverlof)	42	33	33	100
De kwaliteit van kinderopvang is afgenomen of nog steeds van onvoldoende niveau	39	33	44	50
Personeelsverloop onder GGD-inspecteurs	35	28	44	50
Knelpunten in de planning van de inspecties	35	44	22	25
De financiering vanuit de gemeente is onvoldoende voor het uitvoeren van alle inspecties	32	17	44	75
Openstaande vacatures bij de GGD (inspecteurs) die moeilijk vervuld kunnen worden	29	22	33	50
Interne GGD-aangelegenheden (fusies, andere taken, culturomslag, et cetera)	26	22	44	0
Er kunnen alleen tijdelijke krachten aangenomen worden bij de GGD	10	6	11	25

	% GGD'en totaal	% Groep 1	% Groep 2	% Groep 3
Percentage GGD'en dat een planning had voor 2007	87	94	78	75
Percentage GGD'en met een planning die voortgang bewaakten	100	100	100	100
Percentage GGD'en dat geen inspecties had uitgesteld in 2007	29	44	11	0
Belangrijkste redenen voor het uitstellen van inspecties in 2007				
Groei kinderopvang leidt tot meer locaties, dus tot meer inspecties	42	22	56	100
Tekort aan (ingewerkte) inspecteurs	42	22	67	75
Toename van niet-reguliere inspecties	16	6	22	50
Ziekteverzuim onder GGD-inspecteurs	16	6	22	50
Personeelsverloop onder GGD-inspecteurs	10	6	11	25
Financiering vanuit gemeente is onvoldoende	10	0	11	50
Kwaliteit kinderopvang is afgenomen of onvoldoende	6	0	11	25

17 Uit de jaarverslagen Wet kinderopvang 2007, die de gemeenten aanleveren bij de inspectie, is een overzicht gemaakt naar het percentage uitgevoerde jaarlijkse inspecties in 2007 van elke gemeente en elke GGD. Op basis van dat overzicht konden drie groepen GGD'en onderscheiden worden. Groep 1: GGD'en die tussen de 75 en 99 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007. Groep 2: GGD'en die tussen de 50 en 74 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007. Groep 3: GGD'en die minder dan 50 procent van de jaarlijkse onderzoeken hebben uitgevoerd in 2007.

INSPECTIE VAN HET ONDERWIJS

	GGD'en totaal	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Aspecten die de duur van inspectie beïnvloedden in 2007 (in %)				
Inspecties duurden langer dan normaal vanwege grote risico's en of problemen bij kinderopvang instellingen	81	83	67	100
Er is minder documentonderzoek nodig geweest	48	61	22	50
Er kon worden volstaan met kortere observaties	13	17	11	0
Er kon worden volstaan met kleinere steekproeven	13	17	11	0
Inspecties waren korter omdat de kinderopvang is gecertificeerd	0	0	0	0
De inspecties duurden korter omdat het één ondernemer met meerdere locaties betrof	71	67	78	75
De inspecties duurden korter omdat het verschillende soorten opvang op één locatie betrof	68	61	78	75
De inspecties duurden korter omdat deze met twee inspecteurs werden uitgevoerd	6	6	11	0
Omdat nog onvoldoende of geen handhaving had plaatsgevonden door de gemeente kostten de volgende jaarlijkse inspecties meer tijd	45	50	44	25

Tijdsduur per inspectie (in uren)				
Gemiddelde tijdsduur inspectie in uren	12,3	12,0	12,6	13,5
Kortste inspectie in uren	8,6	8,4	8,3	10,0
Langste inspectie in uren	20,0	20,8	19,8	17,5

	GGD'en totaal	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Afgesproken hoogste en laagste prijzen in euro's voor een reguliere inspectie				
Het gemiddelde van de afgesproken hoogste prijzen in euro's	€ 839	€ 865	€ 798	€ 743
Het gemiddelde van de afgesproken laagste prijzen in euro's	€ 748	€ 754	€ 736	€ 743
Financieringsvorm die is overeengekomen met de gemeenten voor 2007¹⁸				
Lumpsum	10%	0%	22%	25%
Betaling per inspectie	68%	72%	78%	25%
Andere financieringsvorm, namelijk bedrag per inwoner of bedrag per kindplaats	35%	39%	11%	75%
Het budget dat de GGD van de gemeente ontving was voor 2007 niet toereikend	55%	44%	56%	100%

18 GGD'en kunnen met verschillende gemeenten verschillende financieringsvormen hebben afgesproken, waardoor de percentages boven de 100 procent kunnen uitkomen.

	GGD'en totaal	Groep 1	Groep 2	Groep 3
Aantal inspecteurs kinderopvang dat er in 2007 is bijgekomen en weggegaan				
Aantal fte bijgekomen	26,68	12,94	8,97	4,77
Aantal fte weggegaan	8,42	4,06	2,8	1,56
Percentage ziekteverzuim onder inspecteurs kinderopvang	5%	4%	2%	14%
Aantal fte per soort dienstverband				
	GGD'en totaal	18 GGD'en	9 GGD'en	4 GGD'en
vast dienstverband	78,9	52,66	17,25	8,99
tijdelijk dienstverband	7,47	3,41	0,45	3,61
freelancecontract	1,02	0,12	0,9	0
uitzendcontract	1,51	0,39	0	1,12
Extra middelen in 2008 voor uitbreiden capaciteit ontvangen¹⁹				
Extra middelen zijn ontvangen en ook ingezet voor uitbreiden capaciteit	74%	83%	78%	25%
Extra middelen zijn ontvangen, maar nog niet ingezet voor uitbreiden capaciteit	3%	6%	0%	0%
Er zijn geen extra middelen ontvangen in 2008	16%	6%	11%	75%

19 Niet alle GGD'en hebben deze vraag ingevuld, daarom tellen percentages niet op tot 100 procent.

Bijlage II

Percentages bevindingen uit de enquête onder gemeenten²⁰

	Gemeenten totaal %	% Groep 1	% Groep 2	% Groep 3	% Groep 4
Aspecten die gemeenten van invloed vonden op uitvoer jaarlijkse inspecties 2007					
De groei van de kinderopvang leidt tot meer nieuwe locaties en dus meer inspecties	71	70	75	67	89
Tekort aan (ingewerkte) GGD-inspecteurs	29	0	30	39	100
De GGD heeft naast toezicht kinderopvang andere taken die tijd kosten	29	27	15	33	67
Personeelsverloop onder GGD-inspecteurs	27	23	15	28	67
Een toename van niet-reguliere inspecties/herinspecties	24	20	15	28	56
Knelpunten in de planning van de inspecties	16	7	15	28	33
Openstaande vacatures bij de GGD (inspecteurs) die moeilijk vervuld kunnen worden	14	0	10	22	56
De kwaliteit van kinderopvang is afgenomen of nog steeds van onvoldoende niveau	13	17	5	17	11
De financiering vanuit de gemeente is onvoldoende voor het uitvoeren van alle inspecties	13	17	5	17	11
Interne GGD-aangelegenheden (fusies, andere taken, cultuuromslag, etc.)	11	10	10	17	11

	Gemeenten totaal %	% Groep 1	% Groep 2	% Groep 3	% Groep 4
De GGD had een planning voor 2007 opgesteld voor het uitvoeren van alle inspecties					
Ja	73	73	75	67	89
Niet bekend	22	23	20	33	0
Nee	5	4	5	0	11
Percentage gemeenten waar in 2007 geen inspecties zijn uitgesteld	62	77	70	50	11
Belangrijkste redenen voor het uitstellen van inspecties in 2007					
De groei van de kinderopvang leidt tot meer nieuwe locaties en dus meer inspecties	24	13	10	39	67
Tekort aan (ingewerkte) GGD-inspecteurs	23	3	15	39	78
Een toename van niet-reguliere inspecties/herinspecties	11	3	0	28	33
Personeelsverloop onder GGD-inspecteurs	11	3	5	17	44
De kwaliteit van kinderopvang is afgenomen of nog steeds van onvoldoende niveau	5	0	0	17	11
Openstaande vacatures bij de GGD (inspecteurs) die moeilijk vervuld kunnen worden	5	0	5	6	22

²⁰ Uit de jaarverslagen Wet kinderopvang 2007, die de gemeenten aanleveren bij de inspectie, is een overzicht gemaakt naar het percentage uitgevoerde jaarlijkse inspecties in 2007 van elke gemeente en elke GGD. Op basis van dat overzicht konden 4 groepen gemeenten onderscheiden worden. Groep 1: gemeenten die 100 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007. Groep 2: gemeenten die tussen de 75 en 99 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007. Groep 3: gemeenten die tussen de 50 en 74 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007. Groep 4: gemeenten die minder dan 50 procent van de jaarlijkse inspecties hebben uitgevoerd in 2007.

	Gemeenten totaal	Groep 1	Groep 2	Groep 3	Groep 4
Gemiddelde prijs per inspectie	€ 794	€ 803	€ 783	€ 869	€ 766
Het budget was in 2007 niet toereikend voor alle inspecties kinderopvang	28%	17%	35%	33%	44%
Extra middelen in 2008 voor intensivering van het toezicht kinderopvang²¹					
Gemeente heeft extra middelen ingezet	53%	57%	45%	50%	56%
Gemeente heeft geen extra middelen ingezet	24%	10%	40%	28%	33%
Niet bekend of er extra middelen zijn ingezet	19%	23%	15%	22%	11%

21 Niet alle gemeenten hebben deze vraag ingevuld, waardoor de percentages niet altijd optellen tot 100 procent.

Colofon

Auteursrecht voorbehouden

Gehele of gedeeltelijke overneming of reproductie van de inhoud van deze uitgave op welke wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteursrechthebbende is verboden, behoudens de beperkingen bij de wet gesteld. Het verbod betreft ook gehele of gedeeltelijke bewerking.

Productie

Afdeling Communicatie, Inspectie van het Onderwijs

Vormgeving

Blik grafisch ontwerp, Utrecht

Drukwerk

Roto Smeets Grafiservices, Utrecht

Uitgave

Inspectierapport 2009-28

oktober 2009

Verkoopprijs € 8,00

Exemplaren van deze publicatie zijn telefonisch

te bestellen bij de Postbus 51 Infolijn.

Postbus 51-nummer 22BR2009B028

ISBN: 978-90-8503-166-6

Telefoonnummer 0800 - 8051 (gratis),

elke werkdag van 8.00-20.00 uur

of via internet op www.postbus51.nl

Deze publicatie staat ook op internet:

www.onderwijsinspectie.nl